

der imidlertid nedsættes, naar det viser sig, at den ikke kan blive Statshusmandslod. Det er netop paa Grund af, at man ved Hjælp af disse Laan fra Statens Side faktisk faar Jorden $\frac{1}{4}$ billigere, end enhver anden kan faa den. Naar man saa desuden vil ekspropriere Jord fra det offentlige til billigere Pris end den, vi have i Handel og Vandel, er det en ny Fordel, man yder disse Folk, og jeg synes, der skal være en Grænse for, hvad man vil gøre. Thi det kan ikke nægtes, at selv om det er fattige Landarbejdere, vi søge at hjælpe her, er det dog hele den øvrige Del af Befolkningen, ikke alene de mere bemidlede, men ogsaa de mindre bemidlede, som gennem Skatter til Staten betale denne Andel, de andre faa.

Jeg synes, man derved begaar en Uretfærdighed, i Særdeleshed, saa længe man ikke udvider til alle Retten til at faa saadanne Statshusmandslodder. Lovforslaget gaar heldigvis videre i den Retning, som Loven oprindeligt var inde paa, nemlig ikke at indskrænke sig til at give Laan til Landarbejdere. Det, synes jeg, er en stor Forbedring. Men jeg vilde helst have, at alle have Adgang til disse Laan. Hvorfor maa en Typograf, som forstaa sig lidt paa Landbrug, ikke faa en Statshuslod i Nærheden af Byen, som han kan cykle ud til og være selvstændig Mand paa; naar hans Familie kan dyrke den? Han kunde f. Eks. faa en Lod paa 2 Tdr. Land, som Familien kan dyrke, samtidig med, at han arbejder inde i Byen. Jeg synes, at det vilde være nyttigt. Naar jeg sagde Typograf, kunde jeg lige saa godt have sagt enhver anden, f. Eks. en Skråder. Hvorfor maa han ikke faa et Par Tdr. Land, som hans Familie kan dyrke, medens han sidder paa Bordet og syr Benklæder? Kort sagt, den Slags Begrænsninger forstaaer jeg ikke. Vi ville have Jorden dyrket bedre, end den ofte bliver, naar man har de store Brug, og vi ville have saa mange selvstændige Hjem som muligt. Det er altsammen udmærket. Det er det, denne Lov tilsigter. Men hvorfor vil man begrænse den? Hvorfor vil man ikke udstrække den til saa mange som muligt? Jeg tror ikke, at det særlig er til Gavn for Udviklingen, at det kun er de egentlige Landarbejdere, der maa have Adgang. Jeg tror slet ikke, at de saakaldte Landarbejdere altid ere dem, der bedst forstaa at hæve Ejendommens Værdi, men at mange, der beskæftige sig med andet end netop Landarbejde, ville være endnu bedre i Stand til at dyrke Jord og stifte sunde, gode og smukke Hjem.

Jeg tror, at det er en Uretfærdighed mod den store, ubemidlede Del af Befolkningen, der ikke er Landarbejdere, at den ikke faar samme Adgang, naar den dog gennem Skatterne skal bidrage til at give saa enorme Fordele, som denne Lov giver Landarbejderne. Jeg vilde ønske, at Loven maatte udvides til at gælde enhver, som har Lyst til en saadan Ejendom, for saa vidt Staten i øvrigt kan skaffe Midler til Veje.

Der er rejst Indvendinger mod Bestemmelsen i § 16 om, at der ikke kan gøres Udlæg i de Ejendele, Besætning og Inventar, der tilhøre en Statshusmands Ejendom. Jeg synes, det er en overordentlig fordelagtig og human Bestemmelse, og det er dog nødvendigt for Staten, der giver $\frac{9}{10}$ af Ejendommens Værdi i Laan, at andre Kreditorer ikke kunne gøre Udlæg. Der er sagt, at det er at gøre Manden uselvstændig, men jeg synes, det er en uhyre Begunstigelse. Man har sagt, at han ikke kan købe paa Auktion, hvor der sælges Sædekorn eller Kreaturer, idet han ikke vil kunne faa Kredit hos Fuldmægtigen, der holder Auktionen. Det synes jeg ogsaa er en stor Fordel for ham, for vi kunne vist nok blive enige om, at en Auktion er det Sted, hvor man nødigt skal købe de Sager, idet han der i Regelen faar dem dyrest og daarligst. Jeg synes ikke, man kan bebrejde Loven, at den fastslaar dette, og jeg haaber, at den højtærede Minister vil fastholde det. Der er saa mange andre Veje, ad hvilke en drifrig Mand, selv om han er Statshusmand, kan faa Midler til at købe, hvad han behøver af Frø, Besætning osv., at man godt kan fastholde denne Bestemmelse til Hjælp for Statshusmændene og til Sikkerhed for Staten, der har udlaant Pengene.

Paa nær de enkelte Indvendinger, jeg har mod Lovforslaget, synes jeg altsaa, at efter at vi nu en Gang ere komne ind paa den Vej, tilfredsstiller Lovforslaget alle de Fordringer, man kan stille til en saadan Lov. Jeg haaber, det skal lykkes den højtærede Minister at føre det nogenlunde uskadt gennem Tingene.

J. H. Jensen: Jeg antager, at der næppe er nogen i denne Sal, som ikke har aflagt Besøg i et eller flere af de Huse, der ere oprettede i Henhold til Husmandsloven, og jeg antager, at ingen, der har aflagt et saadant Besøg, har undladt at drage Sammenligning mellem den Stilling, Familien paa det Tidspunkt var i, og den Stilling, den havde været i eller vilde have